

## Verslag voorjaarsexcursie Bolgerijen (Vianen) en Zouweboezem (Ameide), 7 mei 2005

Frank van Nunen, Oscar Vorst, Jan Cuppen, Theodoor Heijerman,  
Gert van Ee en Berend Aukema

Op zaterdag 7 mei hield de Sektie Everts een tweetal excursies. In de ochtend werd het natuurgebied Bolgerijen ten zuidoosten van Vianen (U.) bezocht en 's middags de Zouweboezem ten oosten van Ameide (Z.H.). Het weer was niet gunstig; de ochtend en een deel van de middag regende het met zelfs halverwege de middag een enkele hagelbui. Later op de dag werd het zonnig.

Tijdens de inventarisatie werden diverse verzameltechnieken toegepast. Waterkevers werden verzameld met behulp van een waternet en in ondiepe poeltjes en slootjes met een keuzeeff. De vegetatie werd geslept of met klopscherm onderzocht, strooisel werd een enkele keer gezeefd. Ook werd onder schors van dode bomen verzameld. Ondanks het slechte weer werden deze dag in totaal 206 soorten kevers waargenomen.

Polder Bolgerijen, in beheer bij Stichting Het Utrechts Landschap, is een gebied met verspreid liggende percelen met griend, hooiland, weiland en populierenbos die vaak gescheiden zijn door sloten. In het gebied zijn wandelpaden aangelegd. Een klein moerassig perceel met veel *Carex spec.*, een kleine kilometer noordelijk van het natuurterrein Bolgerijen aan de Kostverlorenweg, werd korte tijd bezocht. Hier werden 5 soorten waargenomen waaronder de zeldzame kleine *Helophorus pumilio* Er.,. Deze donkerbruine geribde waterkever werd na trapbewegingen op het modderig organisch bodemmateriaal verzameld.

In de diverse biotopen van Bolgerijen werden in totaal 95 soorten waargenomen. Er werd voornamelijk geïnventariseerd in het gebied dat ingesloten ligt tussen de Bolgerijse Kade, de Groene Kade en de Achterkade.

In lijst van waargenomen kevers staan veel algemeen voorkomende soorten. Opmerkelijk is het voorkomen van *Hydroporus melanarius* Sturm, een waterkever die een voorkeur heeft voor zure milieus met een pH-waarde lager dan de gemeten pH 6.4. Deze soort werd verzameld op de moerassige bodem tussen biezen in ondiepe greppels van een jonge wilgenaanplant. Ook werden in deze greppels grote aantallen *Hydraena riparia* Kug. aangetroffen en *Helophorus nanus* Sturm., een zeldzame soort van moerassige kwelmilieus die hoofdzakelijk in het rivierengebied voorkomt.

Een niet alledaagse waarneming, zeker niet onder de natte weercondities, was die van de wekschild *Malthodes marginatus* (L.), een soort die maar van een enkele plaats uit de provincie bekend is. In strooisel werd het ca 1,5 mm kleine dwergschimmelkevertje, *Melanophthalma suturalis* (Mann.), verzameld. Deze keversoort is recent als nieuw voor de Nederlandse fauna gemeld (Cuppen & O. Vorst, 2006). Een andere kleine kever, de zeldzame pselaphide *Trichonyx sulcicollis* (Reichb.), werd uit wortelmolm van een dode populier gezeefd.



*Jan Cuppen en Hans Huijbregts (foto: Frank van Nunen)*

Op grond van ervaringen in soortgelijke terreinen en waarnemingen tijdens bezoeken aan het gebied in het verleden herbergt het gebied veel meer soorten dan de inventarisatielijst doet vermoeden. Vooral het aantal soorten loopkevers en allerlei groepen van kevers die op en van de vegetatie leven, zoals blad- en snuitkevers zijn ondervertegenwoordigd. Het slechte weer is daar zeker debet aan.

Het Zouweboezemgebied, in beheer bij het Zuid-Hollands Landschap, is een gebied dat vanaf de dertiende eeuw door de mens is ingericht, met eerst een dijk om de Alblasserwaard in het westen te beschermen tegen overstromingen vanuit de Vijfheerenlanden en later in de veertiende eeuw met een afwateringskanaal voor de ontwatering van de polders. Het gebied bestaat voor een belangrijk deel uit riet- en hooilanden met veel waterpartijen en enkele grienden. Op de kaden die het gebied doorsnijden staan houtsingels.

Tijdens de excursie werd voornamelijk in de omgeving van de Zouwekade geïnventariseerd. In totaal werden in het Zouweboezemgebied 108 keversoorten en een aantal wantsen waargenomen. Het zeldzame netwantsje *Acalypta carinata* werd tussen het mos op een strook gemaaid veenmosrietland aangetroffen.

Veel keversoorten werden verzameld op oevers, in slootjes en tussen de vegetatie van de riet- en zeggestrook grenzend aan het afwateringskanaal. Ook werd in het broekbosje aan het einde van de wegverharding geïnventariseerd.

Tijdens deze middagexcursie waren de weercondities voor keveronderzoek niet optimaal. Naast een enkele regenbui in het eerste deel van de middag werden zelfs op

een bepaald moment watermonsters uitgezocht terwijl hagelstenen in de uitzoekbakken plonsden. Het onderzoek naar waterkevers leverde naast vele algemene soorten een paar bijzonder keversoorten op. De behaarde *Dryops anglicanus* Edw., een zeldzame soort die vrijwel alleen voorkomt in laagveenmoerassen, werd in aantal aangetroffen in de ondiepe modderige poeltjes tussen de horsten van pluimzegge. In dit zeggemoeras werden ook een aantal andere laagveensoorten waargenomen waaronder *Laccornis oblongus* (Steph.). Een andere bijzondere kever, *Agabus striolatus* (Gyll.), een bijna één cm grote waterkever met vrijwel parallelle zijden, werd ook aangetroffen in het pluimzeggemoeras.

In een brede sloot met een weelderige oevervegetatie tussen de Zouwekade en de schrale bloemenrijke graslanden werden diverse waterkevers verzameld. Vermeldingswaard zijn *Hydrovatus cuspidatus* Kunze, *Haliphus varius* Nicol. en enkele grote waterkevers zoals *Cybister lateralimarginalis* (Deg.) en de in deze streek algemeen voorkomende zwarte grote spinnende waterkever of pikzwarte waterkever *Hydrophilus piceus* (L.).

Het kleine knotssprietkevertje *Cerylon histeroides* (F.), de gekerfde schorskever *Bitoma crenata* (F.) en het minder algemeen voorkomende bruin gekleurd plat schorskevertje *Silvanus unidentatus* (F.) werden samen aan getroffen achter schors van een dode populier. Van een meidoorn werd *Malthinus punctatus* (Fourcr.) geklopt, een weekschildkevertje dat niet vaak wordt waargenomen.

Ondanks de tegenwerking van de weergoden werden in de beide excursiegebieden een aantal interessante waarnemingen gedaan. De terreinen herbergen zeker meer kevers dan werden waargenomen tijdens het bezoek. Een tweede bezoek in de toekomst is zeker de moeite waard.

## Literatuur

CUPPEN J.G.M. & O. VORST, 2006. Het genus *Melanophthalma* (Coleoptera: Latridiidae) in Nederland. *Entomologische Berichten, Amsterdam* 66: 114-117

### Tabel 1.

Lijst van de in Bolgerijen en het Zouweboezemgebied aangetroffen kevers op 7 mei 2005. Met afkortingen is weergegeven door wie de soort is vastgesteld: FN=Frank van Nunen, OV=Oscar Vorst, JC=Jan Cuppen, TH=Theodoor Heijerman, GE= Gert van Ee, div= meer dan drie waarnemers. De gebieden: BO=Bolgerijen, KW=Kost-verlorenweg, ZB=Zouweboezemgebied.

Taxon	Gebied	Waarnemer			
			<i>Noterus crassicornis</i> (Müll.)	BO ZB	div
HALIPLIDAE			DYTISCIDAE		
<i>Peltodytes caesus</i> (Duft.)	BO ZB	FN GE	<i>Hyphydrus ovatus</i> (L.)	BO ZB	FN JC GE
<i>Haliphus varius</i> Nicol.	ZB	FN	<i>Hydroglyphus pusillus</i> (F.)	ZB	OV
<i>Haliphus ruficollis</i> (Deg.)	BO ZB	FN JC GE	<i>Hydrovatus cuspidatus</i> (Kunze)	ZB	FN JC GE
<i>Haliphus laminatus</i> (Schall.)	ZB	FN JC	<i>Hygrotus versicolor</i> (Schall.)	BO	FN GE
<i>Haliphus flavicollis</i> Sturm	BO	FN	<i>Hygrotus inaequalis</i> (F.)	BO ZB	FN JC GE
NOTERIDAE			<i>Hygrotus decoratus</i> (Gyll.)	ZB	div
<i>Noterus clavicornis</i> (Deg.)	ZB	FN JC	<i>Hydroporus scalesianus</i> Steph.	ZB	FN OV JC

<i>Hydroporus angustatus</i> Sturm	BO ZB	div	<i>Carpelimus elongatulus</i> (Er.)	KW	FN
<i>Hydroporus umbrosus</i> (Gyll.)	ZB	FN OV	<i>Stenus juno</i> (Payk.)	ZB	OV
<i>Hydroporus tristis</i> (Payk.)	ZB	FN	<i>Stenus nitens</i> Steph.	ZB	OV
<i>Hydroporus palustris</i> (L.)	BO ZB	div	<i>Stenus humilis</i> Er.	ZB	OV
<i>Hydroporus incognitus</i> Shp.	ZB	JC GE	<i>Stenus latifrons</i> Er.	ZB	JC
<i>Hydroporus striola</i> (Gyll.)	BO ZB	div	<i>Stenus solutus</i> Er.	ZB	GE
<i>Hydroporus nigrata</i> (F.)	BO	JC	<i>Stenus cicindeloides</i> (Schall.)	BO	JC
<i>Hydroporus melanarius</i> Sturm	BO	JC	<i>Stenus nitidiusculus</i> Steph.	ZB	OV
<i>Suphrodytes dorsalis</i> (F.)	BO	FN	<i>Paederus riparius</i> (L.)	ZB	OV JC GE
<i>Graptodytes pictus</i> (F.)	BO ZB	FN GE	<i>Medon fuscus</i> (Mannh.)	BO	OV
<i>Laccornis oblongus</i> (Steph.)	ZB FN	OV GE	<i>Gabrius splendidulus</i> (Grav.)	BO	OV
<i>Laccophilus minutus</i> (L.)	ZB	FN	<i>Tachyporus solutus</i> Er.	BO	OV JC
<i>Copelatus haemorrhoidalis</i> (F.)	ZB	JC GE	<i>Tachyporus pallidus</i> Shp.	BO	JC
<i>Agabus bipustulatus</i> (L.)	BO	JC	<i>Deinopsis erosa</i> (Steph.)	ZB	OV
<i>Agabus striolatus</i> (Gyll.)	ZB	OV	<i>Myllaena dubia</i> (Grav.)	ZB	OV
<i>Agabus sturmii</i> (Gyll.)	BO ZB	FN JC	<i>Myllaena intermedia</i> Er.	ZB	OV
<i>Ilybius fenestratus</i> (F.)	ZB	JC	<i>Myllaena brevicornis</i> (Matth.)	ZB	OV
<i>Rhantus suturalis</i> (M'Leay)	ZB	JC	<i>Cypha</i> sp. Leach in Sam.	ZB	OV
<i>Colymbetes fuscus</i> (L.)	ZB	FN	<i>Hygronoma dimidiata</i> (Grav.)	BO ZB	OV JC
<i>Hydaticus seminiger</i> (Deg.)	BO	GE	<i>Dinaraea linearis</i> (Grav.)	BO	OV
<i>Graphoderus cinereus</i> (L.)	ZB	JC	<i>Atheta sordidula</i> (Er.)	ZB	OV
<i>Cybister lateralimarginalis</i> (Deg.)	ZB	JC	<i>Deubelia picina</i> (Aub.)	ZB	OV
CARABIDAE			HELOPHORIDAE		
<i>Acupalpus dubius</i> Schilsky	ZB	TH	<i>Helophorus brevipalpis</i> Bedel	BO ZB FN	OV GE
<i>Acupalpus exiguus</i> (Dej.)	KW	FN	<i>Helophorus nanus</i> Sturm	BO	FN JC
<i>Pterostichus diligens</i> (Sturm)	ZB FN	OV TH	<i>Helophorus pumilio</i> Er.	KW	FN
<i>Pterostichus minor</i> (Gyll.)	ZB	OV	<i>Helophorus strigifrons</i> Thoms.	BO	FN JC
<i>Agonum fuliginosum</i> (Panz.)	ZB	OV	<i>Helophorus obscurus</i> Muls.	BO ZB	FN JC GE
<i>Agonum thoreyi</i> Dej.	ZB	OV	<i>Helophorus minutus</i> F.	ZB	OV
<i>Oodes helopioides</i> (F.)	ZB	OV	SPERCHEIDAE		
<i>Odacantha melanura</i> (L.)	ZB FN	OV JC	<i>Spercheus emarginatus</i> (Schall.)	ZB	JC
<i>Demetrias monostigma</i> Sam.	BO ZB	OV JC	HYDROPHILIDAE		
<i>Demetrias imperialis</i> (Germ.)	ZB	JC	<i>Coelostoma orbiculare</i> (F.)	BO ZB	FN OV JC
HYDRAENIDAE			<i>Cercyon bifenestratus</i> Küst.	ZB	OV
<i>Hydraena riparia</i> Kug.	BO	FN JC	<i>Cercyon lateralis</i> (Marsh.)	ZB	OV
<i>Hydraena testacea</i> Curt.	BO	JC GE	<i>Cercyon convexiusculus</i> Steph.	BO ZB	FN OV JC
<i>Limnebius aluta</i> Bedel	ZB	JC	<i>Cercyon sternalis</i> Shp.	BO	JC
PTILIIDAE			<i>Hydrobius fuscipes</i> (L.)	BO ZB	FN JC GE
<i>Ptenidium fuscicorne</i> Er.	ZB	OV	<i>Anacaena globulus</i> (Payk.)	BO ZB	div
<i>Ptinella aptera</i> (Guér.)	BO	OV	<i>Anacaena limbata</i> (F.)	BO ZB	div
<i>Pteryx suturalis</i> (Heer)	BO	OV	<i>Anacaena lutescens</i> (Steph.)	BO ZB	div
<i>Acrotichis dispar</i> (Matth.)	BO	OV	<i>Laccobius bipunctatus</i> (F.)	ZB FN	OV JC
<i>Acrotichis atomaria</i> (Deg.)	ZB	OV	<i>Laccobius minutus</i> (L.)	BO	FN
<i>Acrotichis sitkaensis</i> (Motsch.)	ZB	OV	<i>Laccobius colon</i> (Steph.)	ZB	FN
STAPHYLINIDAE			<i>Helochaeres lividus</i> (Forst.)	ZB	OV
<i>Eusphalerum minutum</i> (F.)	ZB	OV	<i>Helochaeres obscurus</i> (Müll.)	BO ZB	FN
<i>Anthobium unicolor</i> (Marsh.)	BO	OV	<i>Enochrus melanocephalus</i> (Ol.)	BO	FN
<i>Lesteva sicula heeri</i> Fauv.	BO ZB KW	FN OV JC	<i>Enochrus ochropterus</i> (Marsh.)	BO ZB	FN
<i>Lesteva longoelytrata</i> (Goeze)	ZB	OV	<i>Enochrus testaceus</i> (F.)	BO ZB	div
<i>Trichonyx sulcicollis</i> (Reichb.)	BO	OV	<i>Enochrus coarctatus</i> (Gredl.)	ZB	div
<i>Bryaxis bulbifer</i> (Reichb.)	ZB	OV	<i>Cymbiodyta marginella</i> (F.)	ZB FN	OV JC
<i>Brachygluta fossulata</i> (Reichb.)	ZB	OV	<i>Chaetarthria seminulum</i> (Hbst.)	ZB	OV

<i>Chaetarthria simillima</i> Vorst & Cupp.	ZB	OV	<i>Anisosticta novemdecimpunctata</i> (L.)	ZB	FN	JC	TH		
<i>Hydrophilus piceus</i> (L.)	ZB	FN	JC	<i>Propylea quatuordecimpunctata</i> (L.)	BO	FN			
SCIRTIDAE				CORYLOPHIDAE					
<i>Microcara testacea</i> (L.)	ZB	FN		<i>Corylophus cassidoides</i> (Marsh.)	ZB	OV	JC		
<i>Cyphon coarctatus</i> Payk.	ZB	JC		CORTICARIIDAE					
<i>Cyphon laevipennis</i> Tourn.	ZB	FN	OV	JC	<i>Melanophthalma suturalis</i> (Mann.)	BO	JC		
<i>Cyphon pubescens</i> (F.)	ZB	FN		MELANDRYIDAE					
<i>Cyphon padi</i> (L.)	ZB	OV		<i>Melandrya caraboides</i> (L.)	BO	TH			
<i>Scirtes</i> sp. Ill.	BO	ZB	JC	MORDELLIDAE					
DRYOPIDAE				<i>Mordellochroa abdominalis</i> F.	ZB	OV			
<i>Dryops luridus</i> (Er.)	ZB	JC		COLYDIIDAE					
<i>Dryops anglicanus</i> Edw.	ZB	div		<i>Bitoma crenata</i> (F.)	ZB	TH			
HETEROCERIDAE				TENEBRIONIDAE					
<i>Heterocerus fenestratus</i> (Thunb.)	ZB	OV		<i>Diaperis boleti</i> (L.)	ZB	OV	JC	TH	
ELATERIDAE				OEDEMERIDAE					
<i>Ampedus pomorum</i> (Hbst.)	BO	OV		<i>Oedemera lurida</i> (Marsh.)	BO	TH			
<i>Dalopius marginatus</i> (L.)	BO	ZB	OV	JC	SCRAPTIIDAE				
<i>Athous haemorrhoidalis</i> (F.)	BO	FN	OV	<i>Anaspis humeralis</i> (F.)	ZB	OV			
CANTHARIDAE				<i>Anaspis frontalis</i> (L.)	BO	ZB	OV	JC	
<i>Cantharis decipiens</i> Baudi	ZB	JC		<i>Anaspis maculata</i> Fourcr.	ZB	OV	JC		
<i>Malthinus punctatus</i> (Fourcr.)	ZB	JC		<i>Anaspis regimbarti</i> Schilsky	ZB	JC			
<i>Malthodes marginatus</i> (Latr.)	BO	ZB	FN	OV	<i>Anaspis rufilabris</i> (Gyll.)	ZB	OV		
MELYRIDAE				<i>Anaspis flava</i> (L.)	ZB	OV			
<i>Dasytes aerosus</i> Kiesw.	BO	OV	JC	CERAMBYCIDAE					
<i>Cerapheles terminatus</i> (Ménétr.)	ZB	JC		<i>Grammoptera ruficornis</i> (F.)	BO	ZB	OV	JC	TH
KATERETIDAE				<i>Tetrops praeustus</i> (L.)	ZB	JC			
<i>Kateretes pedicularius</i> (L.)	ZB	OV		CHRYSOMELIDAE					
NITIDULIDAE				<i>Donacia semicuprea</i> Panz.	ZB	BO	FN	JC	
<i>Epuraea aestiva</i> (L.)	ZB	OV		<i>Plateumaris bracata</i> (Scop.)	ZB	FN			
<i>Meligethes aeneus</i> (F.)	ZB	OV		<i>Phaedon cochleariae</i> (F.)	ZB	FN			
<i>Meligethes symphyti</i> (Heer)	BO	JC		<i>Galerucella grisescens</i> (Joann.)	ZB	FN			
MONOTOMIDAE				<i>Galerucella pusilla</i> (Duft.)	KW	BO	ZB	FN	OV
<i>Rhizophagus bipustulatus</i> (F.)	BO	OV		<i>Galerucella tenella</i> (L.)	ZB	FN			
SILVANIDAE				<i>Agelastica alni</i> (L.)	ZB	JC			
<i>Silvanus unidentatus</i> (F.)	ZB	TH		<i>Aphthona nonstriata</i> (Goeze)	BO	FN	JC		
<i>Psammoecus bipunctatus</i> (F.)	BO	ZB	JC	<i>Altica</i> sp. Geoffr.	BO	ZB	OV	JC	
<i>Uleiota planata</i> (L.)	ZB	TH		<i>Altica lythri</i> Aubé	ZB	JC			
PHALACRIDAE				<i>Hippuriphila modeeri</i> (L.)	BO	JC			
<i>Stilbus oblongus</i> (Er.)	ZB	GE		<i>Crepidodera aurata</i> (Marsh.)	BO	ZB	FN	JC	
CRYPTOPHAGIDAE				<i>Crepidodera plutus</i> (Latr.)	BO	FN	OV		
<i>Telmatophilus typhae</i> (Fall.)	ZB	JC		<i>Epitrix pubescens</i> (Koch)	ZB	OV			
<i>Atomaria</i> sp. Steph.	ZB	OV		<i>Psylliodes dulcamare</i> (Koch)	KW	FN			
BYTURIDAE				RHYNCHITIDAE					
<i>Byturus tomentosus</i> (Deg.)	BO	ZB	OV	JC	<i>Neocoenorrhinus pauxillus</i> (Germ.)	BO	TH		
CERYLONIDAE				<i>Deporaus betulae</i> (L.)	BO	OV	TH		
<i>Cerylon histeroides</i> (F.)	BO	ZB	OV	TH	APIONIDAE				
<i>Cerylon ferrugineum</i> Steph.	BO	OV		<i>Protapion nigritarse</i> (Kirby)	BO	OV	TH		
COCCINELLIDAE				<i>Perapion violaceum</i> (Kirby)	BO	ZB	TH		
<i>Coccidula rufa</i> (Hbst.)	ZB	FN	OV						

<i>Ischnopteration virens</i> (Hbst.)	BO	TH	<i>Hypera nigrirostris</i> (F.)	BO	TH
ERIRHINIDAE			<i>Pelenomus comari</i> (Hbst.)	BO	JC
<i>Tanysphyrus lemnae</i> (Payk.)	ZB	OV	<i>Pelenomus canaliculatus</i> (Fåhrs.)	KW	FN
CURCULIONIDAE			<i>Pelenomus quadricorniger</i> (Colon.)	ZB	TH
<i>Phyllobius virideaeris</i> (Laich.)	BO	OV	<i>Rhinoncus perpendicularis</i> (Reich)	BO	TH
<i>Phyllobius oblongus</i> (L.)	ZB	TH	<i>Rhinoncus pericarpus</i> (L.)	BO ZB	TH
<i>Phyllobius pomaceus</i> Gyll.	BO ZB	TH	<i>Ceutorhynchus pallidactylus</i> (Marsh.)		
<i>Phyllobius vespertinus</i> (F.)	ZB	TH		ZB	TH
<i>Polydrusus pterygomalis</i> Boh.	BO ZB	OV TH	<i>Ceutorhynchus cochleariae</i> (Gyll.)	BO	TH
<i>Polydrusus cervinus</i> (L.)	BO	TH	<i>Ceutorhynchus typhae</i> (Hbst.)	ZB	TH
<i>Barypeithes pellucidus</i> (Boh.)	BO	TH	<i>Mogulones raphani</i> (F.)	BO	TH
<i>Anthonomus rubi</i> (Hbst.)	BO	TH	<i>Trichosirocalus troglodytes</i> (F.)	BO ZB	TH
<i>Archarius crux</i> (F.)	BO	TH	<i>Nedyus quadrimaculatus</i> (L.)	BO ZB	JC TH
<i>Archarius salicivorus</i> (Payk.)	BO	TH	<i>Mecinus pyraeter</i> (Hbst.)	BO	TH
<i>Archarius pyrrhoceras</i> (Marsh.)	BO	TH	<i>Tachyerges salicis</i> (L.)	BO ZB	TH

### Wantsenwaarnemingen

Bolgerijen (G. v. Ee): *Microvelia reticulata*

Zouweboezem (B. Aukema en G. v. Ee): *Hydrometra stagnorum*, *H. gracilentata* (!), *Plea minutissima*, *Sigara striata*, *Hesperocorixa sahlbergi*, *H. linnaei*, *Acalypta carinata*, *Hebrus ruficeps*, *Hydrometra stagnorum*, *Microvelia buenoi*, *Chartoscirta cincta*, *Kleidocerys resedae*, *Scolopostethus puberulus*, *Pachybrachius fracticollis*, *Peritrechus geniculatus*

## Keverboeken in 2004

Oscar Vorst

De hier gegeven opsomming van in het jaar 2004 verschenen keverboeken is verre van compleet. Boeken die alleen tropische Coleoptera behandelen of een zeer beperkte soortengroep (een enkel genus) vallen buiten het kader van deze rubriek. De vermelde prijzen zijn slechts indicaties!

LÖBL, I. & A. SMETANA (EDS), 2004. – *Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Volume 2 Hydrophiloidea - Histeroidea - Staphylinoidea*: 1-942. Apollo Books, Stenstrup. €155 ISBN 87 88757 74 9

Het tweede deel van deze monumentale catalogus (het eerste deel werd besproken in Everts Info 72) behandelt de families Helophoridae, Epimetopidae, Georissidae, Hydrochidae, Spercheidae, Hydrophilidae, Sphaeritidae, Syntelidae, Histeridae, Hydraenidae, Ptiliidae, Agyrtidae, Leiodidae, Scydmaenidae, Silphidae en Staphylinidae. Deze laatste familie beslaat met ruim 450 pagina's bijna driekwart van deze catalogus. Een kleine verbetering ten opzichte van het eerste deel betreft de vermelding in de kopregel van de betreffende subfamilie en genus. Dit vergroot het opzoekgemak aanzienlijk. Een elektronisch doorzoekbare versie blijft natuurlijk wenselijk!